

УКРАЇНА
КЕГИЧІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
II СЕСІЯ VII СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

24 грудня 2020 року

смт Кегичівка

№ 68

Про затвердження Комплексної природоохоронної програми покращення екологічного стану населених пунктів та територій Кегичівської селищної ради на 2021 рік

З метою стабілізації і поліпшення стану навколишнього природного середовища, здійснення природоохоронних заходів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення, сприяння вирішенню низки завдань, що покращать санітарний та екологічний стан населених пунктів селищної ради, відповідно до статті 19 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища", керуючись статтями 4, 10, 25-26, 42,46,59 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні», Кегичівська селищна рада,

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити «Комплексну природоохоронну програму покращення екологічного стану населених пунктів та територій Кегичівської селищної ради на 2021 рік» (далі за текстом Програма), згідно із Додатком.

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії з питань з питань житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку, паливно-енергетичних питань, розвитку підприємництва, громадського харчування та побуту (Олександр МАХОТКА), земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища та будівництва (Віталій ПИВОВАР).

Кегичівський селищний голова

Антон ДОЦЕНКО

Затверджено
рішенням II сесія VIII скликання
Кегичівської селищної ради
від 24 грудня 2020 року № 68

**КОМПЛЕКСНА
ПРИРОДООХОРОННА ПРОГРАМА
ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ НАСЕЛЕНИХ
ПУНКТІВ ТА ТЕРИТОРІЙ КЕГИЧІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
на 2021 рік**

ПАСПОРТ

Комплексної природоохоронної програми покращення екологічного стану населених пунктів та територій Кегичівської селищної ради на 2021 рік

1.	Програма затверджена: рішенням селищної ради	
2.	Ініціатор розроблення Програми	Кегичівська селищна рада
3.	Розробник Програми	Кегичівська селищна рада
4.	Відповідальний виконавець Програми	Кегичівська селищна рада
5.	Учасники Програми (співвиконавці)	Відділ земельних відносин та економічного розвитку, старости Кегичівської селищної ради, установи, організації, та житлово-комунальні підприємства
6.	Терміни реалізації Програми	2021 рік
7.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	обласний бюджет, селищний бюджет
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, тис.грн., всього:	кошти фондів охорони навколишнього природного середовища, кошти бюджетів усіх рівнів та залучені кошти
9.	Основні джерела фінансування Програми	бюджети всіх рівнів та кошти позабюджетних джерел (потенційних інвесторів)

Відповідно до чинного законодавства - охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України.

З цією метою в нашій державі здійснюється екологічна політика, спрямована на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захист життя і здоров’я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

**Комплексна
природоохоронна програма
покращення екологічного стану населених пунктів та
територій Кегичівської селищної ради
на 2021 рік**

1. Загальні положення

Комплексна природоохоронна програма покращення екологічного стану населених пунктів та територій Кегичівської селищної ради на 2021 рік (далі – Програма) спрямована на:

покращення екологічної ситуації на території селищної ради, зниження впливу забруднення навколишнього природного середовища на здоров’я населення;

концентрацію коштів і цільового фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів;

реалізацію державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища, забезпечення ефективності державного управління на регіональному рівні з урахуванням екологічних, демографічних особливостей території селищної ради, забезпечення сталого розвитку;

розробку та впровадження комплексу заходів, спрямованих на підтримку цілісності природних систем та їх життєзабезпечуючих функцій.

Програма визначає пріоритети екологічної політики на території селищної ради та передбачає поліпшення охорони довкілля за рахунок вдосконалення регулювання у використанні природних ресурсів, посилення державного контролю за дотриманням природоохоронного законодавства, додаткового залучення коштів з різних джерел на здійснення заходів щодо охорони довкілля, координацію дій органів державної виконавчої влади та органів самоврядування.

**2. Необхідність розроблення Програми та визначення проблеми,
на розв’язання якої спрямована Програма**

Необхідність розроблення Програми зумовлена пошуком шляхів зниження негативного впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище, забезпечення екологічно безпечного середовища для життя, діяльності і здоров'я людей, збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів.

Головними проблемами є:

- утворення та знешкодження промислових та побутових відходів;
- збільшення площі природно-заповідних територій району;
- будівництво очисних споруд для смт Кегичівка;
- якісне водопостачання населення Кегичівської селищної ради;
- вирішення питання утилізації побутових і промислових відходів;
- збереження біологічного та ландшафтного розмаїття;
- благоустрій і озеленення сіл та селищ;
- екологічна освіта і виховання;
- формування збалансованої системи природокористування та структурної перебудови виробничого потенціалу економіки.

За умови виконання передбачених Програмою заходів стане можливим:

- зниження ризику для здоров'я людей, пов'язаних з забрудненням водних об'єктів.
- системне дотримання нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря;
- ефективне загальне та спеціальне використання природних рослинних ресурсів, впровадження екосистемного підходу в лісокористуванні;
- створення реальних можливостей для формування регіональної екомережі, що забезпечить збереження і відновлення ключових екосистем та середовищ існування багатого різноманіття видів рослин та тварин;
- досягнення умов екологічно безпечного поводження з відходами, розширення їх використання як вторинної сировини у господарській діяльності;
- наближення екологічної освіти і виховання до вироблення у людей навичок гармонійних взаємовідносин з природою для забезпечення здорового і стабільного довкілля.

У результаті виконання запропонованих заходів, територія селищної ради стане більш привабливою для інвестицій у виробничу та соціальну сферу, оздоровлення людей, у виробництво і реалізацію екологічно чистих продуктів.

3. Основні пріоритетні завдання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів:

- збереження та відновлення природних систем, їх біорізноманіття та

- здатності до саморегуляції, як необхідної умови суспільного розвитку;
- забезпечення сталого природокористування та рівного доступу до природних ресурсів нинішнього і майбутніх поколінь;
 - забезпечення сприятливого стану навколишнього середовища як необхідної умови гідної якості життя та здоров'я населення;
 - впровадження та розвиток екологічно чистих сільськогосподарських технологій, збереження та відновлення природної родючості ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення;
 - стимулювання енерго- та ресурсозберігаючих технологій, використання вторинних ресурсів,
 - зменшення деградації ґрунтів, проведення комплексу робіт по припиненню їх ерозії, збереження біологічного різноманіття, доведення до оптимальних вимог лісопокривних площ, розширення природно-заповідного фонду;
 - скорочення обсягів скидів та викидів забруднюючих речовин в навколишнє середовище;
 - розв'язання проблем збереження, знешкодження та утилізації промислових та побутових відходів;
 - посилення ролі державного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства;
 - вишукування стабільних джерел фінансування для будівництва об'єктів природоохоронного значення;
 - створення системи екологічної освіти, виховання та інформування;
 - забезпечення участі громадськості в прийнятті рішень щодо навколишнього середовища.

4. Мета програми, обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, фінансування та строків виконання

Враховуючи реальні можливості фінансування заходів з виконання Програми оптимальним варіантом розв'язання проблеми є ефективно організована робота, спрямована на зменшення забруднення довкілля.

Виконання програми передбачає:

- запобігання забруднення земельних ресурсів;
- зменшення викидів в атмосферне повітря;
- захист життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища;
- створення умов, що сприятимуть забезпеченню шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.
- розширення площ озеленення території селищної ради та створення нових об'єктів зеленого будівництва;
- збереження природно – заповідного фонду;

Необхідність розроблення Програми викликана невідповідністю стану навколишнього природного середовища на території Кегичівської селищної

ради сучасним вимогам до якості довкілля та середовища проживання населення, а також необхідність координації зусиль з метою оптимізації його стану.

Витрати на проведення природоохоронних заходів, передбачених Програмою, в розрізі джерел фінансування передбачається проводити за рахунок коштів фондів охорони навколишнього природного середовища у складі бюджетів усіх рівнів, власних коштів підприємств, організацій, а також джерел не заборонених чинним законодавством.

5. Контроль за ходом виконання програми

1. Координація розробки і реалізації заходів згідно з напрямками програми здійснюється виконавчим комітетом Кегичівської селищної ради.

2. Контроль за виконанням програми здійснюється секретарем селищної ради, постійною комісією з питань земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища та будівництва, територіальних органів міністерств і відомств, підприємств, установ та організацій в забезпеченні виконання природоохоронних заходів, передбачених Програмою.

6. Характеристика стану довкілля

Територія Кегичівської селищної ради розташована у південно-західній частині Харківської області. Територія — 782,5 км². Населення — 20,5 тис. осіб, у тому числі міське — 9,6 тис. осіб. Щільність населення — 30 осіб/км².

Поверхня — лесова пологохвиляста низовина. Розташований в межах Лівобережно-Дніпровсько-Приазовської північно-степової фізико-географічної провінції на Приорільському плато, яке має загальний нахил до долини р. Оріль. Річки розчленовують територію ради на ряд широких вододілів. Останні характеризуються вирівняною слабкохвилястою поверхнею з численними балками.

Територія селищної ради міститься в посушливій, дуже теплій агрокліматичній зоні. Річки басейну Дніпра: Оріль та її притоки — Багата, Мажари, Берестова (з притоками Лозова та Вошива). Побудовано 156 ставків загальною площею водного дзеркала 539 га.

Основна ґрунтоутворююча порода — лесовидні суглинки. Поширені чорноземи звичайні, чорноземи глибокі та звичайні, що переходять до глибоких, чорноземи середньозмиті суглинисті.

Територія селищної ради згідно лісорослинного районування України відноситься до східної частини центрального українського степу. Степова рослинність представлена фрагментами справжніх степів із злаково-різнотравними угрупованнями. Ліси приурочені до схилів балок, ярів та долин річок. Вкриті лісом площі займають 1374 га. Основні породи

— дуб звичайний, види тополі, клену, у лісосмугах переважають біла акація звичайна, жимолость татарська.

Відсоток природних та напівприродних територій становить 14,49.

На території селищної ради засновано 6 заказників місцевого значення: 1 — ландшафтний, 2 — ботанічні, 2 — ентомологічні і 1 — гідрологічний. Площа територій природно-заповідного фонду становить 536,9 га (0,69 % від загальної площі селищної ради).

Ентомологічний заказник місцевого значення «Бесарабівський»(14)

Заказник розташований на схилах балки, які вкриті злаково-різнотравними угрупованнями справжніх степів. Серед них є рідкісні для рослинного покриву України формації трьох видів ковили та формація кринитарії волохатої (Зелені списки Харківщини).

Різноманітна флора рідкісних видів. В її складі трапляється астрагал шерстистоквітковий, занесений до Європейського Червоного списку та зникаючі види Харківщини: астрагал пухнастоквітковий, барвінок трав'янистий, гоніолімон татарський, види півників, шавлія поникла тощо.

Місце поселення близько 20 видів корисних комах-запилувачів, в тому числі, занесених до Червоної книги України.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Павлівський»(195)

Заказник розташований біля с. Павлівка, має площу 108,5 га. Територія розташована на схилах правого берега р. Оріль. Переважають цілинні ділянки справжніх та чагарникових степів, де представлені фрагменти рідкісних реліктових рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України.

Ботанічний заказник місцевого значення «Ковиловий»(143)

Заказник розташований біля с. Власівка, має площу 136,4 га. Угруповання різнотравно-ковилових степів на схилах балкової системи. В трав'яному покриві поширена формація ковили волосистої (Зелена книга України, Червона книга України), аспектують лікарські, декоративні, медоносні види рослин.

Ботанічний заказник місцевого значення «Олександрівський»(193)

Заказник розташований біля с. Олександрівка та с. Андріївка, має площу 170,0 га. В балковій системі представлений комплекс типових для Харківщини лучних та водно-болотних угруповань. Різноманітна флора цінних лікарських, декоративних, ефіроолійних та кормових видів рослин.

Ентомологічний заказник місцевого значення «Вишивий»(28)

Заказник розташований біля с. Антонівка, має площу 5,8 га. Ділянка розташована на степових схилах. Рослинність представлена фрагментами лучних і чагарникових степів із зіноваттю австрійською і караганою куцтвою. В складі ентомофауни домінують види степового комплексу, топічно і трофічно пов'язані з цілиними рослинними асоціаціями. На території заказника мешкає низка видів, що занесені до Червоної книги України (вусач земляний хрестоносець, сколія степова, махаон, джміль вірменський, дибка степова).

Гідрологічний заказник місцевого значення «Коханівський»(184)

Заказник розташований біля с. Коханівка, має площу 110,6 га. Місце формування витоку р. Багата, охорона лучних та болотних біогеоценозів.

На території Кегичівської селищної ради знаходиться місцева екомережа, яка складається із земельних ділянок Берестового екокоридору місцевого значення, загальна площа – 412,4 га. Екокоридор проходить річкою Берестова, у його складі зарезервована одна ключова територія, а саме орнітологічний заказник місцевого значення «Власівський» - 88,0 га.

Екологічна ситуація на території селищної ради за останні п'ять років в основному залишається стабільною. Аварійних ситуацій чи катастроф, які б зумовили значні обсяги чи неконтрольоване забруднення навколишнього середовища на території ради не було. Разом з тим, досягти помітного поліпшення екологічної ситуації не вдалося.

В останні роки стабілізувалися обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а також обсяги скиду забруднюючих речовин у поверхневі водойми, збережено від самовільних порубок зелені насадження.

На території селищної ради не вирішене питання проектування та будівництва звалища для твердих побутових відходів, збирання побутових відходів від населення та їх вивезення, більшість сільськогосподарських угідь піддаються вітровій та водній ерозії. Сільськогосподарські підприємства не впроваджують протиерозійні технології, не дотримуються сівозмін висіву сільськогосподарських культур. Залишається проблемою утримання та догляд за полезахисними лісовими смугами. Потребує збільшення обсягів фінансування заліснення водоохоронних зон та прибережних смуг, наружно - балкової системи, догляд за лісовими насадженнями.

Є необхідність в проведенні заходів по догляду за зеленими насадженнями населених пунктів та збільшення їх площ.

З метою покращення екологічної ситуації на території селищної ради, зниження впливу забруднення навколишнього природного середовища на здоров'я населення та з метою концентрації коштів і цільового фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів була розроблена дана Комплексна природоохоронна програма згідно вимог ст.6 Закону України « Про охорону навколишнього природного середовища».

Дана Програма визначає нові пріоритети екологічної політики на території селищної ради та передбачає поліпшення охорони довкілля за рахунок вдосконалення регулювання у використанні природних ресурсів, посилення державного контролю за дотриманням природоохоронного законодавства, додаткового залучення коштів з різних джерел на здійснення заходів щодо охорони довкілля, координацію дій органів державної виконавчої влади.

7. Напрямки та заходи з поліпшення стану навколишнього природного середовища

7.1. Поліпшення стану атмосферного повітря.

Основними напрямками діяльності, спрямованої на поліпшення стану

повітряного басейну території селищної ради є:

- проведення інвентаризацій джерел викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря на підприємствах які діють на території селищної ради;
- підвищення ефективності діючих пило-газоочисних установок на підприємствах. Проведення їх паспортизації;
- викорінення на території селищної ради практики спалювання промислових та побутових відходів, вуличного змету, рослинних залишків.

7.2. Поліпшення стану водних ресурсів.

У сфері охорони водних ресурсів однією з актуальних проблем залишаються недостатні темпи впровадження нових прогресивних технологій для очистки промислових, господарсько-побутових стічних вод, а також систем зворотного водозабезпечення.

Потребує також вирішення проблеми екологічного оздоровлення малих річок розташованих на території селищної ради, стан яких з кожним роком ускладнюється.

Низькими темпами вирішується питання по ліквідаційному тампонажу артезіанських свердловин, які вийшли з ладу і являють собою об'єкти потенційного забруднення підземних водних горизонтів.

Тому основними напрямками діяльності по охороні водних ресурсів є:

- виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво очисних споруд;
- посилення боротьби з витратами питної води в населених пунктах, ремонт та заміна водопровідних мереж.
- виключення використання питної води на технічні цілі.
- забезпечення впровадження інструментального обліку споживання води, перед усім в житловому секторі та її обліку;
- добування питної води із підземних водних горизонтів;
- доведення якості колодязної води до вимог держстандарту шляхом проведення комплексу відповідних заходів;
- забезпечення оздоровлення малих річок та поліпшення якості питної води;
- здійснення заходів щодо охорони водних ресурсів.

7.3. Збереження земельних ресурсів

З огляду на стан земельних ресурсів програмою передбачено вирішити наступні питання:

- формування ерозійностійких агроландшафтів;
- проведення ґрунтозахисних та водоохоронних робіт, які дозволять зупинити деградацію земель;
- запобігання забруднення земель пестицидами, нафтопродуктами, відходами та іншими забруднюючими речовинами;
- впровадження агротехнічних заходів з метою попередження розвитку ерозійних процесів;

- удосконалення структури сільськогосподарських угідь, структури посівних площ сільськогосподарських культур та сівозмін;
- виведення деградованих, малопродуктивних земель одних із наступним їх залуженням та залісненням;
- рекультивація порушених земель;
- підвищення гумусу та поживних речовин в ґрунті шляхом розширення посівів сидеральних та азотонакопичуючих культур та заорювання поживних рештків;
- подальше впровадження проектів землеустрою з ґрунтозахисною контурно-меліоративною організацією території;
- впровадження агролісомеліорації шляхом створення прибережних захисних смуг, полезахисних істокорегулюючих лісових смуг на водозборах, захисних лісових насаджень на не угіддях та деградованих землях;
- впровадження заходів направлених на виробництво екологічно чистої продукції.

7.4. Поводження з відходами.

З огляду на стан поводження з відходами, пріоритетними напрямками в сфері поводження з відходами є:

- розробка проектно-кошторисної документації на будівництво нового полігону твердих побутових відходів за межами смт Кегичівка;
- організація роздільного збору корисних компонентів побутових відходів та повернення їх у виробництво;
- придбання спецтехніки;
- отримання в повному обсязі дозвільно-погоджувальної документації на полігони та сміттєзвалища твердих побутових відходів;
- розробка (оновлення) власниками місць видалення відходів паспортів місць видалення відходів.

7.5. Розвиток природно-заповідного фонду.

Збереження існуючої мережі об'єктів природно-заповідного фонду на території селищної ради забезпечити наступними діями:

- впровадження наукового аналізу стану територій та об'єктів ПЗФ;
- посилення відповідальності землекористувачів об'єктів ПЗФ за дотриманням режиму та охороною цих територій;
- оптимізація мережі природно-заповідних об'єктів на території селищної ради шляхом створення нових та розширення наявних в єдиному каркасі екологічної мережі області.

7.6. Збереження надр.

Сучасний стан природокористування щодо використання надр потребує вирішення наступних питань:

- рекультивація порушених розробкою земель та своєчасне повернення їх землекористувачем у належному стані;

- посилення контролю за розробкою надр;
- попередження хімічного забруднення геологічного середовища прісних підземних вод. З цією метою провести ліквідаційний тампонаж всіх недіючих свердловин на території селищної ради.

7.7. Заходи з поліпшення стану природного середовища.

(додаються)

8. Екологічна освіта, інформування, участь громадськості

Ефективною формою організації екологічної та природоохоронної роботи в школах є дитячі спілки, станції "Юних натуралістів", гуртки та клуби любителів природи.

У дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах проводяться заходи щодо підвищення рівня екологічної освіти.

Програмовий матеріал дитячих дошкільних закладів селищної ради містить певний обсяг інформації про живу та неживу природу, необхідний для формування екологічної культури маленького громадянина.

Екологічна освіта школярів середнього та старшого віку здійснюється за двома напрямками:

- це предмет «Екологія» (11 клас);
- це екологізація окремих чи всіх навчальних дисциплін.

Найпоширенішою формою екологізації шкільної освіти є насичення екологоосвітнім матеріалом предметів природничо-географічного циклу, зокрема біології, географії, хімії та ін.

Формування відповідального ставлення до природи, нових технологій взаємодії з природою здійснюється, крім гурткової роботи, через інші організаційні форми: конференції, семінари, походи, практичні роботи на навчально-дослідних земельних ділянках, живих кутках, на природі тощо. Важливу роль відіграє в процесі виховання залучення учнівської молоді до виконання всеукраїнських та обласних екологічних програм, конкурсів та акцій.

Суттєву роль у формуванні громадської соціальної свідомості відіграє фактор інформування про стан навколишнього природного середовища, а тому програмою передбачається створити систему екологічної пропаганди і освіти населення через наявні засоби масової інформації з використанням місцевого матеріалу.

В кожній школі розташованій на території селищної ради організувати фото стенди, фото вітрини, інші засоби наглядної агітації по розділам природоохоронної тематики, їх розміщення при проведенні культурно-масових заходів.

Програмою передбачається запровадити тісну співпрацю органів державної влади, природоохоронних служб з громадськими екологічними організаціями шляхом:

розроблення програми сприяння розвитку і підтримки діяльності громадських екологічних організацій;

спрямування роботи громадських екологічних організацій на охорону та оздоровлення конкретних об'єктів природи;

активізація діяльності громадських екологічних організацій шляхом проведення конкурсів проектів з природоохоронної тематики;

організація постійних консультацій, "круглих столів", громадських рад, тощо.

9. Нормативно-правові акти використані при розробці комплексної програми:

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища".

2. "Земельний Кодекс України".

3. "Водний Кодекс України".

4. Кодекс України "Про надра".

5. Кодекс України "Про тваринний світ".

6. Закон України "Про рослинний світ".

7. Закон України "Про охорону атмосферного повітря".

8. Закон України "Про відходи".

9. Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

10. Всеукраїнська акція з благоустрою "За чисте довкілля".

Секретар селищної ради

Віталій БУДНИК